РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/720 НА КОМИСИЯТА

от 10 май 2022 година

за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно категориите вертикални споразумения и съгласувани практики

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент № 19/65/ЕИО на Съвета от 2 март 1965 г. за прилагането на член 85, параграф 3 от Договора по отношение на определени категории споразумения и съгласувани практики ([1]), и по-специално член 1 от него,

след като публикува проект на настоящия регламент ([2]),

след консултации с Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение,

като има предвид, че:

(1) С Регламент № 19/65/ЕИО на Комисията се дава право да прилага член 101, параграф 3 от Договора чрез регламент към определени категории вертикални споразумения и съответните съгласувани практики, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора.

(2) В Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията ([3]) се определя категория вертикални споразумения, които според Комисията отговарят по принцип на условията по член 101, параграф 3 от Договора. Както показва оценката на Регламент (ЕС) № 330/2010, изтичащ на 31 май 2022 г., опитът от неговото прилагането е като цяло положителен. Като се вземе предвид този опит, както и новите пазарни развития, като например растежът на електронната търговия и новите или по-разпространените видове вертикални споразумения, е целесъобразно да се приеме нов регламент за групово освобождаване.

(3) Тази категория, за която може да се смята, че по принцип отговаря на условията по член 101, параграф 3 от Договора, включва вертикални споразумения за покупко-продажба на стоки или услуги, когато тези споразумения са сключени между неконкурентни предприятия, между определени конкуренти или от определени асоциации на търговци на дребно. Тази категория включва също и вертикални споразумения, съдържащи спомагателни разпоредби за прехвърлянето или използването на правата на интелектуална собственост. Терминът „вертикални споразумения“ следва да се разбира като включващ съответните съгласувани практики.

(4) За целите на прилагането чрез регламент на разпоредбите на член 101, параграф 3 от Договора, не е необходимо да се определят тези вертикални споразумения, които могат да попаднат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора. При индивидуалната оценка на споразуменията съгласно член 101, параграф 1 от Договора следва да се вземат предвид няколко фактора, по-специално пазарната структура по отношение на търсенето и предлагането.

(5) Предимствата на груповото освобождаване, въведено с настоящия регламент, следва да се ограничат до вертикалните споразумения, за които може да се допусне с достатъчна степен на сигурност, че отговарят на условията по член 101, параграф 3 от Договора.

(6) Определени видове вертикални споразумения могат да доведат до увеличаване на икономическата ефективност в рамките на дадена производствена верига или на дистрибуторска мрежа, като улесняват по-добрата координация между участващите предприятия. По-специално те могат да доведат до намаляване на разходите на страните по трансакцията и разпределението, както и до оптимизиране на техните продажби и нива на инвестиране.

([1]) ОВ 36, 6.3.1965 г.
([2]) ОВ C 359, 7.9.2021 г., стр. 1.
([3]) Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията от 20 април 2010 г. за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно категориите вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 102, 23.4.2010 г., стр. 1).

(7) Вероятността такива повишаващи ефективността въздействия да надделеят над всякакви антиконкурентни ефекти, дължащи се на ограниченията, които се съдържат във вертикалните споразумения, зависи от степента на пазарната сила на страните по споразумението, и по-специално от степента, до която тези предприятия срещат конкуренция с други доставчици на стоки или услуги, считани от техните клиенти за равностойни или взаимозаменяеми поради характеристиките на продуктите, техните цени и предназначението им.

(8) Може да се приеме, че когато пазарният дял, държан от всяко предприятие, което е страна по споразумението, на съответния пазар не надвишава 30 %, вертикалните споразумения, които не съдържат определени видове тежки ограничения на конкуренцията, като цяло водят до подобрение в производството или дистрибуцията и осигуряват на потребителите справедлив дял от произтичащите преимущества.

(9) Над прага от 30 % пазарен дял, не може да се предположи, че вертикалните споразумения, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора, обикновено пораждат обективни преимущества от такъв характер и размер, че да компенсират пречките, които поставят пред конкуренцията. Същевременно не се предполага, че тези вертикални споразумения влизат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора или че не отговарят на условията на член 101, параграф 3 от Договора.

(10) Икономиката, основана на онлайн платформите, играе все по-важна роля в разпространението на стоки и услуги. Предприятията, осъществяващи дейност в икономиката на онлайн платформите, създават условия за извършването на стопанска дейност по нови начини, някои от които не са лесни за категоризиране, като се използват понятия, свързани с вертикални споразумения в традиционната икономика. По-конкретно посредническите онлайн услуги позволяват на предприятията да предлагат стоки или услуги на други предприятия или на крайни потребители, за да улеснят встъпването в преки сделки между предприятия или между предприятия и крайни потребители. Споразуменията, свързани с предоставянето на посреднически онлайн услуги, са вертикални споразумения и поради това следва да могат да се ползват от груповото освобождаване, установено с настоящия регламент, при спазване на определените в него условия.

(11) Определението за посреднически онлайн услуги, използвано в Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), следва да бъде адаптирано за целите на настоящия регламент. По-специално, за да отразява обхвата на член 101 от Договора, определението, използвано в настоящия регламент, следва да се отнася до предприятията. То следва да включва и посреднически онлайн услуги, които улесняват встъпването в преки сделки между предприятия, както и такива, които улесняват встъпването в преки сделки между предприятия и крайни потребители.

(12) Двойната дистрибуция се отнася до сценария, при който доставчикът продава стоки или услуги не само нагоре по веригата, но и надолу по веригата, като по този начин се конкурира със своите независими дистрибутори. При този сценарий при липсата на твърди ограничения и при условие че купувачът не се конкурира с доставчика нагоре по веригата, потенциалното отрицателно въздействие на вертикалното споразумение върху конкурентните отношения между доставчика и купувача надолу по веригата е по-малко важно от потенциалното положително въздействие на вертикалното споразумение върху конкуренцията като цяло на равнище нагоре или надолу по веригата. Поради това настоящият регламент следва да изключи вертикалните споразумения, сключени при такива сценарии на двойната дистрибуция.

(13) Обменът на информация между доставчик и купувач може да допринесе за стимулиращите конкуренцията ефекти на вертикалните споразумения, по-специално оптимизирането на процесите на производство и дистрибуция. При двойната дистрибуция обаче обменът на определени видове информация може да породи хоризонтални опасения. Поради това настоящият регламент следва да освобождава обмена на информация между доставчик и купувач в случай на двойна дистрибуция, само когато обменът на информация е както пряко свързан с прилагането на вертикалното споразумение, така и необходим за подобряване на производството или разпространението на договорните стоки или услуги.

(14) Обосновката за освобождаването на вертикалните споразумения при сценарии на двойна дистрибуция не се прилага за вертикални споразумения, свързани с предоставянето на посреднически онлайн услуги, при които доставчикът на посреднически онлайн услуги е и конкурентно предприятие на съответния пазар за продажба на посредническите

([4]) Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за насърчаване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 57).

стоки или услуги. Доставчиците на посреднически онлайн услуги, които имат такава хибридна функция, могат да имат способността и стимула да оказват влияние върху резултата от конкуренцията на съответния пазар за продажбата на посредническите стоки или услуги. Поради това настоящият регламент не следва да освобождава такива вертикални споразумения.

(15) С настоящия регламент не следва да бъдат освободени вертикалните споразумения, съдържащи ограничения, които е възможно да ограничат конкуренцията и да навредят на потребителите или които не са необходими за постигането на повишаването на ефективността. По-специално ползата от груповото освобождаване, установена в настоящия регламент, не следва да се прилага за вертикални споразумения, съдържащи определени видове твърди ограничения на конкуренцията, като например минимални и фиксирани цени за препродажба и определени видове териториална защита, включително предотвратяване на ефективното използване на интернет за продажба или определени ограничения на онлайн рекламата. Съответно ограниченията на онлайн продажбите и онлайн рекламата следва да се ползват от груповото освобождаване, установено с настоящия регламент, при условие че нямат за цел, пряко или непряко, самостоятелно или в комбинация с други фактори, контролирани от страните, да възпрепятстват ефективното използване на интернет от купувача или неговите клиенти за продажба на договорните стоки или услуги на определени територии или клиенти или да предотвратят използването на цял канал за онлайн реклама, като например услуги за сравняване на цени или рекламиране в търсачки. Например ограниченията на онлайн продажбите не следва да се ползват от груповото освобождаване, установено с настоящия регламент, когато целта им е да се намали значително съвкупният обем на онлайн продажбите на договорните стоки или услуги на съответния пазар или възможността потребителите да купуват договорните стоки или услуги онлайн. При определянето на дадено ограничение като твърдо по смисъла на член 4, буква д) може да се вземат предвид съдържанието и контекстът на ограничението, но то не следва да зависи от специфичните за пазара обстоятелства или от индивидуалните характеристики на страните.

(16) С настоящия регламент не следва да бъдат освобождавани ограничения, за които не може да се допусне с достатъчна степен на сигурност, че отговарят на условията по член 101, параграф 3 от Договора. По-конкретно, за да се осигури достъп до съответния пазар или да се предотврати съглашателство, следва да се въведат определени условия за груповото освобождаване. За тази цел освобождаването на задължения за въздържане от конкуренция следва да бъде ограничено до задължения, чиято продължителност не надвишава пет години. Задължения, принуждаващи членовете на селективна дистрибуторска система да не продават търговските марки на определени конкурентни доставчици, също следва да бъдат изключени от ползите по настоящия регламент. Ползите по настоящия регламент не следва да се прилагат за задължения за равнопоставеност в областта на търговията на дребно, които принуждават купувачите на посреднически онлайн услуги да не предлагат, продават или препродават стоки или услуги на крайни потребители при по-благоприятни условия чрез конкурентни посреднически онлайн услуги.

(17) Ограниченията относно пазарния дял, неосвобождаването на определени вертикални споразумения и условията, предвидени в настоящия регламент, като цяло гарантират, че споразуменията, за които се прилага груповото освобождаване, не позволяват на участващите предприятия да отстранят конкуренцията по отношение на съществена част от въпросните продукти или услуги.

(18) В съответствие с член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета ([5]), Комисията може да оттегли ползите по настоящия регламент, ако констатира в конкретен случай, че споразумение, за което се прилага установеното с настоящия регламент освобождаване, има въпреки това въздействие, несъвместимо с член 101, параграф 3 от Договора. Органът за защита на конкуренцията на държава членка може да оттегли ползите по настоящия регламент, когато са изпълнени условията на член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

(19) Когато Комисията или органът за защита на конкуренцията на държава членка оттегли ползите по настоящия регламент, тя/той носи тежестта да докаже, че въпросното вертикално споразумение попада в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора и че споразумението не отговаря на поне едно от четирите условия по член 101, параграф 3 от Договора.

(20) Съгласно член 29 от Регламент (ЕО) № 1/2003 при определяне на това, дали трябва да бъде оттеглена възможността настоящият регламент да се прилага, от особена важност са антиконкурентните ефекти, които могат да произтичат от наличието на паралелни мрежи от вертикални споразумения, които имат подобни ефекти, ограничаващи значително достъпа до съответен пазар или до конкуренция в него. Такива кумулативни резултати могат по-специално да възникнат в случай на изключителна дистрибуция, изключителни доставки, селективна дистрибуция, задължения за равнопоставеност или задължения за неконкуриране.

([5]) Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1).

(21) За да се засили наблюдението на паралелни системи от вертикални споразумения, които имат сходни антиконкурентни ефекти и които обхващат повече от 50 % от даден пазар, Комисията може да обяви чрез регламент настоящия регламент за неприложим към вертикални споразумения, които съдържат специфични ограничения, отнасящи се до съответния пазар, като по този начин възстанови пълното прилагане на член 101 от Договора към такива споразумения,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „вертикално споразумение“ означава споразумение или съгласувана практика между две или повече предприятия, всяко от които функционира за целите на споразумението или на съгласуваната практика на различно ниво в производствената или дистрибуторската верига, и се отнася до условията, при които страните могат да закупуват, продават или препродават определени стоки или услуги;

б) „вертикално ограничение“ означава ограничение на конкуренцията при вертикално споразумение, попадащо в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора;

в) „конкурентно предприятие“ означава действителен или потенциален конкурент; „действителен конкурент“ означава предприятие, което извършва дейност на същия съответен пазар; „потенциален конкурент“ означава предприятие, което при липсата на вертикално споразумение е вероятно в рамките на кратко време да направи необходимите допълнителни инвестиции или да поеме други необходими разходи, за да навлезе на съответния пазар, и това е съвсем реална, а не просто теоретична възможност;

г) „доставчик“ включва предприятие, което предоставя посреднически онлайн услуги;

д) „посреднически онлайн услуги“ означава услуги на информационното общество по смисъла на член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), които позволяват на предприятията да предлагат стоки или услуги:

i) на други предприятия с цел да се улесни встъпването в преки сделки между тези предприятия или

ii) на крайните потребители с цел да се улесни встъпването в преки сделки между тези предприятия и крайни потребители,

независимо от това дали и къде в крайна сметка са сключени сделките;

е) „задължение за въздържане от конкуренция“ означава всяко пряко или косвено задължение, налагащо на купувача да не произвежда, купува, продава или препродава стоки или услуги, които се конкурират с договорните стоки или услуги, или всяко пряко или косвено задължение на купувача да купува от доставчика или от друго предприятие, посочено от доставчика, повече от 80 % от общите покупки на купувача на договорните стоки или услуги и техните заместители на съответния пазар, изчислени въз основа на стойността на неговите покупки през предходната календарна година или на обема на тези покупки в случаите, в които това е стандартна практика в сектора;

ж) „селективна дистрибуторска система“ означава дистрибуторска система, в която доставчикът предприема продажба на договорните стоки или услуги, било пряко или косвено, само на дистрибутори, избрани въз основа на определени критерии, и в която тези дистрибутори не продават такива стоки или услуги на неоторизирани дистрибутори на територията, на която доставчикът е решил да прилага тази система;

з) „система за изключителна дистрибуция“ означава система за дистрибуция, при която доставчикът разпределя територия или група клиенти изключително за себе си или за максимум петима купувачи и ограничава всички свои други купувачи активно да продават на изключителната територия или на изключителната клиентска група;

([6]) Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

и) „права на интелектуална собственост“ включва права на индустриална собственост, ноу-хау, авторско право и сродните му права;

й) „ноу-хау“ означава пакет от непатентована практическа информация, произтичаща от опита и проверена от доставчика, която е секретна, съществена и определена; „секретна“ означава, че ноу-хауто не е широко известно или леснодостъпно; „значима“ означава, че ноу-хауто е от значение за купувача и му е полезно за използването, продажбата или препродажбата на договорните стоки или услуги; „определена“ означава, че ноу-хауто е описано достатъчно изчерпателно, за да може да се провери отговаря ли информацията на критериите за поверителност/търговка тайна и същественост;

к) „купувач“ включва предприятие, което при споразумение, попадащо в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора, продава стоки или услуги от името на друго предприятие;

л) „активни продажби“ означава активно насочване към клиенти чрез посещения, писма, електронни писма, обаждания или други средства за пряка комуникация или чрез целева реклама и промоция, офлайн или онлайн, например чрез печатни или цифрови медии, включително онлайн медии, услуги за сравняване на цени или реклама в търсачки, насочени към клиенти в определени територии или групи клиенти, експлоатиране на уебсайт с домейн от първо ниво, съответстващо на определени територии, или предлагане на езици на уебсайтове, които обикновено се използват в определени територии, когато тези езици са различни от обичайно използваните на територията, на която е установен купувачът;

м) „пасивни продажби“ означава продажби, направени в отговор на спонтанни искания от отделни клиенти, включително доставка на стоки или услуги на клиенти, без продажбата да е била инициирана чрез активно насочване към определен клиент, група клиенти или територия, и включващи продажби в резултат на участие в обществени поръчки или отговор на публични или частни покани за участие в търг;

2. За целите на настоящия регламент термините „предприятие“, „доставчик“ и „купувач“ включват съответните им свързани предприятия.

„Свързани предприятия“ означава:

а) предприятия, които са страна по споразумението пряко или косвено:

i) които притежават правомощия да упражняват повече от половината от правата на глас; или

ii) притежават правомощия да назначават повече от половината от членовете на надзорния съвет, управителния съвет или другите органи, които законно представляват предприятието; или

iii) разполага с правото да управлява дейността на предприятието; или

б) предприятия, които пряко или косвено притежават изброените в буква а) права или правомощия в предприятие, страна по споразумението; или

в) предприятия, в които предприятие по буква б) пряко или косвено притежава посочените в буква а) права или правомощия; или

г) предприятия, в които страна по споразумението заедно с едно или повече от предприятията, посочени в буква а), б) или в), или в които две или повече от тези предприятия съвместно притежават изброените в буква а) права или правомощия; или

д) предприятия, в които правата или правомощията, посочени в буква а), се държат съвместно от:

i) страни по споразумението или съответно свързани с тях предприятия, посочени в букви а)—г), или

ii) една или повече от страните по споразумението, или едно или повече от техните свързани предприятия, посочени в букви а)—г), и една или повече трети страни.

Член 2

Освобождаване

1. В съответствие с член 101, параграф 3 от Договора и съгласно разпоредбите на настоящия регламент се постановява, че член 101, параграф 1 от Договора няма да се прилага към вертикалните споразумения. Това освобождаване се прилага, доколкото такива споразумения съдържат вертикални ограничения.

2. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага към вертикални споразумения, сключени между сдружение на предприятия и индивидуален член или между такова сдружение и индивидуален доставчик само ако всички членове на сдружението са търговци на дребно на стоки и ако никой индивидуален член на сдружението, заедно със свързаните му предприятия, няма годишен оборот, надвишаващ 50 милиона евро. Вертикални споразумения, сключени от такива сдружения, са обхванати от настоящия регламент, без да се засяга прилагането на член 101 от Договора към хоризонтални споразумения, сключени между членовете на сдружението, или към решения, приети от сдружението.

3. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага към вертикални споразумения, съдържащи разпоредби, които се отнасят до определянето на правата на интелектуална собственост на купувача или до ползването на правата на интелектуална собственост от купувача, при условие че тези разпоредби не съставляват основния предмет на такива споразумения и са пряко свързани с използването, продажбата или препродажбата на стоки или услуги от страна на купувача или на неговите клиенти. Освобождаването се прилага, при условие че във връзка с договорните стоки или услуги тези разпоредби не съдържат ограничения за конкуренцията, имащи същия предмет както вертикалните ограничения, които не се ползват от правото на освобождаване по настоящия регламент.

4. Освобождаването, предвидено в параграф 1, не се прилага към вертикални споразумения, сключени между конкурентни предприятия. Въпреки това, освобождаването се прилага, когато конкурентни предприятия сключват нереципрочни вертикални споразумения и едно от следните твърдения е вярно:

а) доставчикът извършва дейност нагоре по веригата като производител, вносител или търговец на едро и надолу по веригата като вносител, търговец на едро или търговец на дребно на стоки, докато купувачът е вносител, търговец на едро или търговец на дребно надолу по веригата, а не конкурентно предприятие нагоре по веригата, където купува договорните стоки; или

б) доставчикът предоставя услуги на няколко равнища на търговията, а купувачът предоставя услугите си на равнище търговия на дребно и не е конкурентно предприятие на равнището на търговията, на което той закупува договорните услуги.

5. Изключенията, посочени в параграф 4, букви а) и б), не се прилагат за обмен на информация между доставчика и купувача, който или не е пряко свързан с прилагането на вертикалното споразумение, или не е необходим за подобряване на производството или разпространението на договорните стоки или услуги, или не изпълнява нито едно от тези две условия.

6. Изключенията, посочени в параграф 4, букви а) и б), не се прилагат за вертикални споразумения, свързани с предоставянето на посреднически онлайн услуги, при които доставчикът на посреднически онлайн услуги е конкурентно предприятие на съответния пазар за продажба на посредническите стоки или услуги.

7. Настоящият регламент не се прилага към вертикални споразумения, чийто предмет попада в приложното поле на някой друг регламент за групово освобождаване, освен ако това е предвидено в другия регламент.

Член 3

Праг на пазарния дял

1. Освобождаването, предвидено в член 2, се прилага, при условие че пазарният дял, притежаван от доставчика, не надвишава 30 % от съответния пазар, на който той продава договорните стоки или услуги, а пазарният дял, притежаван от купувача, не надвишава 30 % от съответния пазар, на който купува договорните стоки или услуги.

2. За целите на параграф 1, ако при споразумение с няколко страни предприятие купува договорните стоки или услуги от едно предприятие, което е страна по споразумението, и продава договорните стоки или услуги на друго предприятие, което също е страна по споразумението, пазарният дял на първото предприятие трябва да спазва прага на пазарния дял, предвиден в посочения параграф, както като купувач, така и като доставчик, за да може да се приложи освобождаването, предвидено в член 2.

Член 4

Ограничения, които премахват ползите от груповото освобождаване — твърди ограничения

Освобождаването, предвидено в член 2, не се прилага за вертикални споразумения, които имат за предмет, пряко или косвено, независимо или в комбинация с други фактори, които страните могат да контролират:

а) ограничаването на възможността на купувача да определи своята продажна цена, без да се засяга възможността за доставчика да наложи максимална продажна цена или да препоръча продажна цена, при условие че цените не се свеждат до твърдо определена или минимална продажна цена в резултат на натиск, упражнен от една от страните, или на стимулиращи мерки, предложени от нея;

б) когато доставчикът използва система за изключителна дистрибуция, ограничаването на територията, на която или на клиентите, на които изключителният дистрибутор може активно или пасивно да продава договорните стоки или услуги, с изключение на:

i) ограничаването на активните продажби от изключителния дистрибутор и неговите преки клиенти на територия или на група клиенти, запазени за доставчика или разпределени от доставчика изключително на максимум петима други изключителни дистрибутора;

ii) ограничаването на активните или пасивните продажби от изключителния дистрибутор и неговите клиенти за неоторизирани дистрибутори, разположени на територия, където доставчикът използва селективна дистрибуторска система за договорните стоки или услуги;

iii) ограничаването на мястото на установяване на изключителния дистрибутор;

iv) ограничаването на активните или пасивните продажби на крайните потребители от изключителен дистрибутор, който извършва дейност на пазара като търговец на едро;

v) ограничаването на възможността на изключителния дистрибутор да продава активно или пасивно компоненти, доставени с цел инкорпориране, на клиенти, които биха ги използвали за производство на същия вид стоки като тези, произведени от доставчика;

в) където доставчикът използва система за селективна дистрибуция,

i) ограничаването на територията, на която или на клиенти, на които членовете на селективната дистрибуторска система може да продават активно или пасивно договорните стоки или услуги, с изключение на:

1) ограничаването на активните продажби от членовете на селективната дистрибуторска система и техните преки клиенти на територия или на група клиенти, запазени за доставчика или разпределени от доставчика изключително на максимум петима изключителни дистрибутора;

2) ограничаването на активните или пасивните продажби от страна на членовете на селективната дистрибуторска система и техните клиенти за неоторизирани дистрибутори, разположени на територията, на която функционира селективната дистрибуторска система;

3) ограничаването на мястото на установяване на членовете на селективната дистрибуторска система;

4) ограничаването на активните продажби или на пасивните продажби за крайните потребители от страна на членовете на селективната дистрибуторска система, които действат на пазара като търговци на едро;

5) ограничаването на възможността за активна или пасивна продажба на компоненти, доставени с цел инкорпориране, на клиенти, които биха ги използвали за производство на същия вид стоки като тези, произведени от доставчика;

ii) ограничаването на насрещните доставки между членовете на селективна дистрибуторска система, извършващи дейност на същото или на различно равнище на търговия;

iii) ограничаването на активните или на пасивните продажби за крайните потребители от страна на членовете на селективна дистрибуторска система, които действат на пазара като търговци на дребно, без да се засяга настоящият член, буква в), подточка i), 1 и 3 тире;

г) когато доставчикът не използва нито система за изключителна дистрибуция, нито селективна дистрибуторска система, ограничаването на територията, на която или на клиентите, на които купувачът може активно или пасивно да продава договорните стоки или услуги, с изключение на:

i) ограничаването на активните продажби от купувача и неговите преки клиенти на територия или на група клиенти, запазени за доставчика или разпределени от доставчика изключително на максимум петима изключителни дистрибутора;

ii) ограничаването на активните или пасивните продажби от купувача и неговите клиенти за неоторизирани дистрибутори, разположени на територия, където доставчикът използва селективна дистрибуторска система за договорните стоки или услуги;

iii) ограничаването на мястото на установяване на купувача;

iv) ограничаването на активните или пасивните продажби на крайните потребители от купувач, който извършва дейност на пазара като търговец на едро;

v) ограничаването на възможността на купувача да продава активно или пасивно компоненти, доставени с цел инкорпориране, на клиенти, които биха ги използвали за производство на същия вид стоки като тези, произведени от доставчика;

д) предотвратяването на ефективното използване на интернет от купувача или неговите клиенти за продажба на договорните стоки или услуги, защото се ограничава територията, на която или клиентите, на които договорните стоки или услуги могат да бъдат продавани по смисъла на букви б), в) или г), без да се засяга възможността на купувача да бъдат наложени:

i) други ограничения на онлайн продажбите; или

ii) ограничения на онлайн рекламата, които нямат за цел да възпрепятстват използването на цял канал за онлайн реклама;

е) ограничаването, договорено между доставчик на компоненти и купувач, който ги използва в производството си, на възможността за доставчика да продава тези компоненти като резервни части на крайни потребители или на лица, които извършват ремонт, търговци на едро или на други доставчици на услуги, които не са били посочени от купувача за ремонта или поддръжката на неговите стоки.

Член 5

Изключени ограничения

1. Освобождаването, предвидено в член 2, не се прилага към никое от следващите задължения, съдържащи се във вертикалните споразумения:

а) всяко пряко или косвено задължение за въздържане от конкуренция, чиято продължителност е неопределена или надхвърля 5 години;

б) всяко пряко или косвено задължение, налагащо на купувача след прекратяване на споразумението, да не произвежда, продава или препродава стоки или услуги;

в) всяко пряко или косвено задължение, налагащо на членовете на селективна дистрибуторска система да не продават търговските марки на отделни конкурентни доставчици;

г) всяко пряко или косвено задължение, което принуждава купувач на посреднически онлайн услуги да не предлага, продава или препродава стоки или услуги на крайни ползватели при по-благоприятни условия чрез използване на конкурентни посреднически онлайн услуги.

2. Чрез дерогация от параграф 1, буква а) срокът от пет години не се прилага, когато договорните стоки или услуги се продават от купувача на производствени обекти или терени, собственост на доставчика, или наети от доставчика от трети страни, които не са свързани с купувача, при условие че продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не надвишава периода, през който производствените обекти и терени се заемат от купувача.

3. Чрез дерогация от параграф 1, буква б) освобождаването, предвидено в член 2, се прилага към всяко пряко или косвено задължение, налагащо на купувача след прекратяване на споразумението, да не произвежда, продава или препродава стоки или услуги, когато са изпълнени всичките условия, посочени по-долу:

а) задължението се отнася до стоки или услуги, които се конкурират с договорните стоки или услуги;

б) задължението е ограничено до производствени обекти и терени, на които купувачът е действал по време на договорния период;

в) задължението е необходимо за защитата на ноу-хауто, прехвърлено от доставчика на купувача;

г) продължителността на задължението е ограничена до срок от една година след прекратяване на споразумението.

Параграф 1, буква б) не засяга възможността за налагане на ограничение, което е неограничено във времето, върху използването и разкриването на ноу-хауто, което не е станало публично достояние.

Член 6

Оттегляне в отделни случаи

1. Съгласно член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 Комисията може да оттегли възможността настоящият регламент да се прилага, когато в конкретен случай установи, че вертикалното споразумение, към което се прилага предвиденото в член 2 от настоящия регламент освобождаване, въпреки всичко има последици, които са несъвместими с член 101, параграф 3 от Договора. Такива последици могат да възникнат например когато съответният пазар за доставка на посреднически онлайн услуги е силно концентриран и конкуренцията между доставчиците на такива услуги е ограничена от кумулативния ефект на паралелни мрежи от подобни споразумения, които ограничават купувачите на посреднически онлайн услуги да предлагат, продават или препродават стоки или услуги на крайни потребители при по-благоприятни условия по техните канали за директна продажба.

2. Органът за защита на конкуренцията на държава членка може да оттегли ползите по настоящия регламент, когато са изпълнени условията на член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

Член 7

Неприлагане на настоящия регламент

Съгласно член 1а от Регламент № 19/65/ЕИО Комисията може чрез регламент да обяви, че когато паралелни мрежи от сходни вертикални ограничения обхващат повече от 50 % от съответния пазар, настоящият регламент не се прилага по отношение на вертикални споразумения, които съдържат специфични ограничения, свързани с този пазар.

Член 8

Определяне на праг на пазарния дял

За определянето на праговете на пазарния дял, предвидени в член 3, се прилагат следните правила:

а) пазарният дял на доставчика се изчислява въз основа на данните за реализираните продажби, а пазарният дял на купувача се изчислява въз основа на данните за реализираните покупки. Когато няма налични данни за реализираните покупки или продажби, за да се определи пазарният дял на съответното предприятие могат да се използват разчети, основани на друга надеждна пазарна информация, включително обемът на реализираните покупки и продажби;

б) пазарните дялове се изчисляват въз основа на данни за предходната календарна година;

в) пазарният дял на доставчика включва всички стоки или услуги, предлагани на вертикално интегрирани дистрибутори с цел продажба;

г) ако пазарният дял първоначално е не повече от 30 %, но впоследствие нарасне над това ниво, освобождаването, предвидено в член 2, продължава да се прилага за период от две последователни календарни години след годината, в която прагът от 30 % е бил надвишен за пръв път;

д) пазарният дял, който се държи от предприятията, посочени в член 1, параграф 2, втора алинея, буква д), се разделя по равно за всяко предприятие, което притежава правата или правомощията, изброени в буква а) от тази алинея.

Член 9

Определяне на прага на оборота

1. С цел да се изчисли общият годишен оборот по смисъла на член 2, параграф 2, се събират оборотът, направен през предходната финансова година от съответната страна по вертикалното споразумение, и оборотът, направен от нейните свързани предприятия по отношение на всички стоки и услуги с изключение на данъците и другите финансови задължения. За тази цел не трябва да се отчитат сделките между страната по вертикалното споразумение и нейни свързани предприятия или между нейните свързани предприятия.

2. Освобождаването, предвидено в член 2, остава приложимо, когато за всеки период от две последователни финансови години прагът на общия годишен оборот е надвишен с не повече от 10 %.

Член 10

Преходен период

Забраната, предвидена в член 101, параграф 1 от Договора, не се прилага през периода от 1 юни 2022 г. до 31 май 2023 г. по отношение на вече влезлите в сила споразумения към 31 май 2022 г., които не отговарят на изискванията за предвиденото в настоящия регламент освобождаване, но които към 31 май 2022 г. са отговаряли на условията за предвиденото в Регламент (ЕС) № 330/2010 освобождаване.

Член 11

Период на валидност

Настоящият регламент влиза в сила на 1 юни 2022 г.

Срокът му на действие изтича на 31 май 2034 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 10 май 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN